

Lausunto Suomen ennallistamissuunnitelmaluonnoksesta

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 100
119/07.03.00/2026

Valmistelija

Laura Mikkola
puh. +358 40 1390 173
laura.mikkola@ekarjala.fi

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus luonnon ennallistamisesta (EU) 2024/1991 astui voimaan 18.8.2024. Asetuksen tarkoituksena on tukea luontotyyppien suotuisan suojelutason saavuttamista mm. ennallistamalla heikentyneitä tai palauttamalla jo hävinneitä luontotyyppiesiintymiä. Asetuksen toimeenpanoa varten jäsenmaat laativat kansalliset ennallistamissuunnitelmat ja toteuttavat tarvittavat esiselvitykset ja vaikutusarviot niiden ennallistamistoimenpiteiden määrittämiseksi, jotka ovat tarpeen asetuksessa säädettyjen ennallistamistavoitteiden saavuttamiseksi. Uusin tieteellinen näyttö on huomioitava valmistelussa. Ennallistamissuunnitelmassa tulee tunnistaa synergiat muun muassa ilmastonmuutoksen hillitsemisen ja siihen sopeutumisen kanssa sekä olemassa olevan linkittyvän lainsäädännön toimeenpanon kanssa. Suunnitelmassa tulee myös tunnistaa asetuksen tavoitteiden kannalta ristiriitaiset kannustimet.

Kansallinen ennallistamissuunnitelma päivittyy vaiheittain. Ensimmäinen luonnosversio on toimitettava EU:n komissiolle 1.9.2026 mennessä. Siinä määritellään, millä keinoilla asetuksen tavoitteet saavutetaan vuoteen 2030, 2040 ja 2050 mennessä. Luonnoksen perusteella käynnistyvät keskustelut EU-komission kanssa suunnitelman tavoitteista, toimenpiteistä ja rahoituksesta. Suunnitelma päivitetään komission palautteen perusteella ja lopullinen versio toimitetaan komissiolle syyskuuhun 2027 mennessä. Toimeenpanon alkuvaiheessa ennallistamissuunnitelman toimenpiteitä kohdennetaan erityisesti suojelualueille ja valtion maille. Vapaaehtoisuus on ennallistamissuunnitelman keinovalikoimassa keskeistä. Toimenpiteissä yhteensovitetään ennallistamistavoitteet, huoltovarmuus, ruuantuotanto, taloudelliset vaikutukset ja yritysten kilpailukyky.

Ennallistamissuunnitelman toimeenpano tulee vaikutusten arvioinnin mukaan tuottamaan merkittäviä ja laaja alaisia yhteiskunnallisia hyötyjä. Ympäristövaikutusten lisäksi hyötyvät ihmisten hyvinvointi, talous ja yhteiskunnan toimintakyky. Ennallistaminen parantaa ekosysteemien toimintakykyä ja palauttaa niiden tuottamia ekosysteemipalveluita eli kuten puhdasta vettä, pölytystä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista. Vesistöt hyötyvät erityisesti valuma alueilla tehtävistä toimista, kuten soiden ennallistamisesta ja ravinnekuormituksen vähentämisestä, mikä voi parantaa järvien ja pienvesien vedenlaatua. Vedenlaadun paraneminen heijastuu vapaa ajan asumiseen, vesistöjen virkistyskäyttöön ja matkailuun tuottaen myös aluetaloudellisia hyötyjä. Rautjärven Hiitolanjoki on hyvä esimerkki vesistöennallistamisen monihyötyisyydestä.

Euroopan metsäpalojen yhteydessä on Luonnonvarakeskuksesta todettu, että talousmetsiksi kuivatetut turvemaat ovat Suomessa suuren määrän vuoksi iso paloriski kuivina kesinä. Niiden strateginen ennallistaminen onkin ilmastonmuutoksen mahdollisesti aiheuttamien lisääntyvien hellejaksojen vuoksi merkittävä varautumista ja turvallisuutta lisäävä

toimenpide. Suomessa noin neljännes ja Etelä-Karjalassa hieman yli 10 prosenttia metsistä on turvemetsiä.

Ennallistamisasetuksen toimeenpanoon liittyy myös tunnistettuja haasteita, erityisesti jos toimet koetaan velvoittaviksi tai paikallisista olosuhteista irrallisiksi. Ilman riittäviä kannusteita, korvauksia ja joustoja ennallistaminen voi aiheuttaa taloudellisia menetyksiä tai epävarmuutta maanomistajille ja elinkeinoille sekä heikentää hyväksyttävyyttä. Lisäksi hallinnollinen kuormitus ja vaikutusten epätasainen alueellinen kohdentuminen voivat hidastaa toimeenpanoa, mikä korostaa huolellisen kohdentamisen ja oikeudenmukaisen toteutuksen merkitystä.

Vaikutukset maaseudun elinvoimaan, yritystoimintaan ja paikallistalouteen vaihtelevat alueittain ja riippuvat erityisesti korvaus ja kannustejärjestelmien toimivuudesta. Hyväksyttävyyden kannalta ratkaisevaa on, että haitat korvataan oikeudenmukaisesti ja hyödyt näkyvät paikallisesti. Samalla ennallistaminen voi mahdollistaa uusia elinkeinomahdollisuuksia ja yhteistyötä. Hyväksyttävyyttä tukee maanomistajien vapaaehtoisuuteen perustuva lähestymistapa sekä alueellisen yhteistyön ja viestinnän onnistuminen ennallistamissuunnitelman jalkauttamisessa.

Ennallistamissuunnitelman laatimisen ohjausryhmä, jossa oli kaikkien hallituspuolueiden edustus, laati työn alussa ennallistamissuunnitelman laatimiselle reunaehdot. Reunaehdoissa korostetaan kustannustehokkaita, monivaikuttaisia ja oikeudenmukaisia toimia, joilla voidaan samanaikaisesti vahvistaa luonnon monimuotoisuutta, tukea elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja turvata kansalaisten perusoikeudet. Vapaaehtoiset keinot ovat keskeinen osa keinovalikoimaa. EU-asetuksen tarjoamat joustot hyödynnetään Suomen kannalta parhaalla tavalla.

Lausuntoa on valmisteltu yhteistyössä Kymenlaakson liiton ja Kaakkois-Suomen elinvoimakeskusten kanssa. Etelä-Karjalan liiton ympäristöasiantuntija on kokouksessa paikalla esittelemässä ennallistamissuunnitelmaa ja vastaamassa kysymyksiin.

Asiakohta tarkistetaan kokouksessa.

Lausunto

Yleiset kommentit ennallistamissuunnitelmaluonnoksesta

Tavoitteiden kohdentamattomuus ja toimenpiteiden konkretisoinnin puute eivät anna ennallistamissuunnitelman vaikuttavuudesta ja onnistumisen edellytyksistä riittävää kuvaa. Samalla arviota ennallistamissuunnitelman ympäristövaikutuksista (SOVA) ei ole liitetty suunnitelmaan, vaikka suunnitelmalla nimenomaan tavoitellaan myönteisiä ympäristövaikutuksia. Maakunnalliset luonnon monimuotoisuusohjelmat, joita parhaillaan laaditaan useimmissa Suomen maakunnissa, on niin ikään jätetty suunnitelmaluonnoksen ulkopuolelle. Priodiversity LIFE-hankkeessa sekä muilla rahoituksilla laadittavat maakunnalliset monimuotoisuusohjelmat edistävät toimenpiteiden kohdentamista ja konkretisoivat alueellisesti tehokkaita toimenpiteitä. Samalla ne lisäävät alueellista yhteistyötä ja viestintää, joita pidetään onnistumisen edellytyksinä ennallistamissuunnitelman jalkauttamisessa. Monimuotoisuusohjelmat myös tuottavat suuret määrät ympäristötietoa maakunnista. Monimuotoisuusohjelmien tuottamat hyödyt sekä

ennallistamissuunnitelman ja monimuotoisuusohjelmien synergia tulisikin huomioida jatkovalmistelussa.

Matkailuelinkeinoa ei suunnitelmassa huomioida hyödynsaajana eikä matkailusektorin edustajia ole otettu mukaan suunnitelmaluonnoksen valmisteluun. Itäisen Suomen potentiaali luontomatkailussa on hyvä ja ennallistamistoimet voivat vauhdittaa sitä huomattavasti, kuten Rautjärven Hiitolanjoella toteutettu virtaveden ennallistaminen osoittaa. Matkailulliset näkökulmat tulisikin ottaa vahvemmin huomioon suunnitelman jatkovalmistelussa.

Määritelmien ja tavoitteiden osittainen puuttuminen, toimenpiteiden konkretisoinnin puute sekä määrällisten tavoitteiden kohdentamattomuus eivät mahdollista suunnitelman tarkkaa vaikutusten arviointia ja lausumista siitä näkökulmasta. Esimerkiksi harjumetsien ja boreaalisten metsien määrittely sekä pinta-alatavoitteet ovat Etelä-Karjalan näkökulmasta keskeisiä asioita.

Etelä-Karjala kuuluu alueisiin, joiden toimintaympäristö on muuttunut olennaisesti itärajan sulkeutumisen seurauksena. Etelä-Karjalan elinvoima perustuu merkittävältä osin metsätalouden, metsäteollisuuden ja niihin liittyvien palveluiden muodostamaan arvoketjuun. Alueen elinvoiman vahvistaminen, uusien investointien houkuttelu ja työpaikkojen säilyttäminen ovat erityisen tärkeitä tavoitteita myös ennallistamistoimenpiteiden toteutuksessa. Kaakkoisrajalla kaikkien kehittämistoimien, myös ennallistamisen, pitää olla osa sellaista strategista kehittämistyötä, jolla luodaan elämisen edellytyksiä ja tulevaisuuden uskoa alueeseen. Samalla muuttuneessa geopoliittisessa tilanteessa luonnon ennallistamisen vaikutuksia huoltovarmuuteen sekä kytkemistä maanpuolustukseen tulee tarkastella osana kansallista kokonaisturvallisuutta.

Kommentit luontotyyppien ja lajien tilan parantamisen tavoitteisiin (artiklan 4 tavoitteisiin vastaaminen) / Materiaali:

ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

Ennallistamisasetuksen artikla 4 velvoittaa jäsenmaita ottamaan käyttöön ennallistamistoimet, joilla parannetaan asetuksen liitteen I eli luontodirektiivin luontotyyppien tilaa. Luontotyyppien on yhteensä 68 ja ne on jaettu kuuteen luontotyyppiryhmään. Jäsenvaltioiden tulee parantaa luontotyyppien esiintymien tilaa niin, että ennallistamistoimet kattavat 2030 mennessä vähintään 30 % kaikkien luontotyyppien yhteenlasketusta ei-hyvässä tilassa olevasta pinta-alasta, 2040 mennessä vähintään 60 % kunkin luontotyyppiryhmän ei-hyvässä tilassa olevasta pinta-alasta ja 2050 mennessä vähintään 90 % kunkin luontotyyppiryhmän ei-hyvässä tilassa olevasta pinta-alasta. Asetuksessa ei oleteta, että ennallistettavat luontotyyppien esiintymät olisivat tavoitevuonna palautuneet hyvään tilaan, vaan määrävuoteen mennessä on toimenpiteillä luotava edellytykset sille, että luontotyyppi voi ajan myötä saavuttaa hyvän tilan.

Suomi esittää neljän yleisimmän suoluontotyyppin (aapasuot, borealiset keidassuot, puustoiset suot sekä vaihettumis- ja rantasuot) osalta v. 2050 ennallistamistavoitteeksi vain noin 30 prosenttia ennallistamisasetuksen mukaisen 90 prosentin sijaan. Perusteluna asetuksen vaatimusta pienemmän tavoitteen valinnalle on se, että rajalliset resurssit eivät riitä edes pitkällä aikavälillä kaikkien laajapinta-alaisten suoluontotyyppien täysmääräiseen ennallistamiseen ja samalla kustannukset olisivat kohtuuttomat suhteessa saavutettavaan monimuotoisuushyötyyn. Luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta on tärkeämpää kohdentaa

ennallistamistoimet ja resursointi tasaisemmin kaikkiin luontotyyppiryhmiin kuin vain neljään hyvin laajapinta-alaiseen suoluontotyyppiin.

Etelä-Karjalan liitto toteaa, että tiettyjen yleisimpien suotyyppien ennallistamisen alhaisempi tavoite on panos-tuotos-mielessä perusteltua. Liitto huomauttaa, että kriteeristö ei kuitenkaan saa muodostua sellaiseksi, että eteläisemmällä suotyypeillä ennallistaminen jää marginaaliseksi, vaan halukkaiden maanomistajien tulee voida toteuttaa tuettua ennallistamista. Metsäluontotyyppejä koskevia pinta-aloja ei ilmoiteta luonnosversiossa, koska Suomelle tärkeiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää neuvotteluja komission kanssa mm. kansallisten joustojen käytöstä, pinta-aloista ja tulkinnoista sekä vapaaehtoisen suojelun rahoituksesta. Etelä-Karjalan liitto pitää harmillisena metsäluontotyyppejä koskevien tavoitteiden ja määritelmien puuttumista, koska metsäluontotyypit ovat keskeinen ennallistamisen kohde. Myös kohdentamisen puuttuminen kaikista jo asetetuista määrällisistä tavoitteista ei mahdollista lausumista alueellisesta näkökulmasta.

Kommentit meriekosysteemien ennallistamistavoitteisiin (artiklan 5 tavoitteisiin vastaaminen) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luvut 2-3)

Ei kommentteja.

Kaupunkiekosysteemialueiden rajauksiin liittyvät kommentit / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

Kaupunkiympäristöjen osalta on linjattu, että Suomessa kaupunkiekosysteemialueiden mahdollisia rajaustapoja ovat kaupunkikeskustat ja –klusterit (UCC) tai kaupunkikeskustat ja –klusterit täydennettynä paikallisesti soveltuvalla lähialueella (UCC+lähialue). Mahdolliset lähialueet on määritelty käyttäen 1 km² karttaruutuja. Etelä-Karjalassa artikla 8 koskee Imatraa ja Lappeenrantaa. Etelä-Karjalan liitto pitää tärkeänä, että mikäli kaupunkiekosysteemialueiden rajauksia on jossakin vaiheessa ennallistamissuunnitelman toimeenpanoa tarkistettava, olisi siihen luotu mahdollisimman joustava menettely.

Kommentit jokien ennallistamistavoitteisiin (artiklan 9 tavoitteisiin vastaaminen) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

Artikla velvoittaa jäsenmaita kartoittamaan pintavesien kytkeytyneisyyden keinotekoiset esteet ja laatimaan suunnitelman vanhentuneiden esteiden poistamiseksi. Suomi esittää jokien kytkeytyneisyyden parantamiseksi 157 nousuesteen poistamista. Lausuntoaineistossa ei ole esitetty esteiden sijaintitietoja. Etelä-Karjalan liitto pitää nousuesteiden poistamista ja samalla virtavesistön luonnollisten toimintojen palauttamista lähtökohtaisesti kannatettavana. Rautjärvellä toteutettu Hiitolanjoen kunnostaminen on hyvä esimerkki siitä, miten virtavesistön kunnostaminen on monihyötyistä tuottaen luonnon lisäksi positiivisia vaikutuksia virkistyskäytölle, matkailulle, yhteisöllisyydelle ja samalla aluetaloudelle.

Kommentit pölyttäjäkantojen ennallistamistavoitteisiin / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

Suunnitelmaluonnoksessa mainitaan, että Suomessa on laajat seuranta-aineistot pölyttäjistä ja niiden tilanne on valtakunnallisesti katsottuna melko vakaa.

Etelä-Karjalan liitto huomauttaa, että Suomessa tiedot pölyttäjien tilasta ovat Suomen ympäristökeskuksen mukaan olleet monilta osin puutteellisia ja pitkäjänteistä seurantatietoa on kerätty vain yö- ja päiväperhosista. Vasta vuonna 2022 on käynnistynyt kattava pölyttäjäseuranta ja samalla

on laadittu kansallinen pölyttjästrategia ja toimenpidesuunnitelma. Vähäisen aiemman datan, pölyttjästrategian sekä sitä varten laadittujen tausta-aineistojen perusteella ei voida tehdä päätelmiä Suomen pölyttäjien tilanteesta, vaan seurantatietoa tarvitaan lisää. Suomessa kaikkien riittävästi tunnettujen eliölajien uhanalaisuutta on arvioitu viidesti ja uhanalaisten pölyttäjien määrät ovat kasvaneet kaikissa tärkeissä pölyttjäryhmissä. Useimmiten uhanalaisuuden pääasiallisena syynä on erilaisten niittyjen ja muiden avointen elinympäristöjen umpeenkasvu.

Maatalousindikaattoreiden valintaan ja turvemaan määritelmään liittyvät kommentit / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

Ei kommentteja.

Metsäindikaattoreiden valintaan liittyvät kommentit / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

Ennallistamisasetus velvoittaa jäsenmaita saamaan metsäluonnon monimuotoisuutta mittaavien metsälintujen indeksin sekä kuuden indikaattorin kehityssuunta kasvavaksi. Jäsenmaa voi jättää yhden seuraavista indikaattoreista pois: a) kuolleet maapuut, b) kuolleet pystypuut, c) eri-ikäisrakenteisten metsien osuus, d) metsien kytkeytyneisyys, e) orgaanisen hiilen määrä, f) sellaisen metsän osuus, jossa valtalajina ovat luontaiset puulajit, g) puuston monilajisuus. Suomi jättää pois indikaattorin ”orgaanisen hiilen määrä”. Etelä-Karjalan liitto toteaa, että valitut kuusi indikaattoria ovat metsien monimuotoisuuden näkökulmasta hyvin oleellisia. Metsämaan hiilitaselaskennassa on erinäisiä haasteita ja poisvalinta on tehty asianmukaisin perustein.

Kommentit heikentämättömyysveloitteen kansallisen toimeenpanon ja joustavaan soveltamiseen. Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto luku 6.

Heikentämättömyysveloitteen kansallista toimeenpanoa valmistellaan erillisessä lakihankkeessa, josta järjestetään oma erillinen lausuntokierros valmistelun edetessä.

Heikentämättömyysveloitteen toimenpiteissä linjataan, että valtion rahoittamien ja toteuttamien ennallistamistoimien tavoiteltuja vaikutuksia ei saa myöhemmin heikentää. Hyvässä tilassa olevien luontotyyppien ja hyvään tilaan ennallistettujen lajien esiintymispaikkojen heikentämättömyys varmistetaan luonnonsuojelulakiin lisättävillä säädöksillä koskien hankkeen tai suunnitelman aiheuttaman heikennyksen arviointia. Tarvittaessa voidaan velvoittaa ekologista kompensatiota turvaamaan heikentymättömyys. Heikentämättömyysveloite ei koske erittäin tärkeän yleisen edun mukaisia hankkeita tai suunnitelmia, joille ei ole vaihtoehtoisia ratkaisuja. Etelä-Karjalan liitto toteaa, että taloudellisesta ja ekologisesta näkökulmasta jo rahoitettujen ja toteutettujen kohteiden kohdalla pyrkimys pysyvään heikentymättömyyteen on paras vaihtoehto. Lainsäädäntöä koskeva hallituksen esitys on tulossa syksyllä, jolloin säädösten sisältö tarkentuu.

Kommentit erityisesti luontotyyppi ja lajitavoitteita (artikla 4) sekä jokien vapauttamista (artikla 9) tukeviin toimenpiteisiin / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Luontotyyppejä ja lajitavoitteita koskevat toimenpiteet ovat esimerkiksi Helmi-elinympäristöohjelman laajentaminen ja tehostaminen sekä METSO-ohjelman tavoitteiden kytkeminen ennallistamissuunnitelmaan vuosina 2031-2040. Molemmat ohjelmat perustuvat vapaaehtoisuuteen ja ovat maanomistajalle yksi lisävaihtoehto maiden käyttötavaksi. Etelä-Karjalan liitto pitää molempien ohjelmien kehittämistä ja laajentamista tärkeänä.

Resurssien riittävyys on turvattava ja samalla huolehdittava, että ohjelmien valintaperusteissa säilyy alueellinen tasapuolisuus. Etelä-Karjalassa ei juurikaan ole vanhoja metsiä ja puolet metsistä on alle 40-vuotiaita. Valintaperusteissa tulisikin mahdollistaa suojeluverkoston täydentäminen myös monimuotoisuuspiirteiltään kehittyvien metsien liittäminen mukaan.

Soiden tilan parantamiseksi esitetään toimenpiteenä kokonaissuunnitelman laatimista. Etelä-Karjalan liitto haluaa korostaa, että suunnitelmallinen toteutus on ilman muuta tärkeää, mutta vähintäänkin suunnittelun rinnalla olisi jo aloitettava konkreettinen ennallistamistyö. Etelä-Karjalassa on haasteena pirstaleinen maanomistus, joka saattaa hidastaa tai kokonaan estää suokokonaisuuksien ennallistamisen. Asian ratkominen edellyttäisi vähintäänkin kattavaa neuvontaa ja tukijärjestelmää.

Samalla Etelä-Karjalan liitto huomauttaa, että useissa toimenpiteissä selvitetään ja kehitetään, kun luonnon tila edellyttäisi mahdollisimman ripeitä käytännön toimia. Tiedeyhteisö sekä esimerkiksi alueelliset luonnon monimuotoisuusohjelmat tuottavat jatkuvasti uutta luontotietoa ja kaukokartoitusmenetelmien kehittyessä tietoa karttuu koko ajan lisää. Resursseja tulisikin siis ensisijaisesti suunnata jo tutkitun ja tuotetun tiedon jalkauttamiseen uusien selvitysten sijaan.

Vieraslajien osalta toimenpiteissä ehdotetaan laadittavaksi kattava, yksityiskohtainen selvitys vieraslajien torjuntatarpeista. Kattava selvitys vie aikaa ja vaatii paljon resursseja, ja usein maanomistajilla on vieraslajien esiintymät hyvin selvillä. Myös alueelliset olosuhteet ovat hyvin erilaisia, joten selvitystyötä tulisi laatia tarkemmalla kuin valtakunnallisella tasolla. Etelä-Karjalan liitto pitäisikin tärkeänä suunnata resursseja suoraan torjuntatyöhön sekä alueellisiin selvityksiin. Etelä-Karjala laatii ensimmäisenä maakuntana alueellista vieraslajiohjelmaa, jolla tähdätään tehokkaampaan yhteistyöhön, tiedonkulkuun ja haitallisten vieraslajien hävittämiseen.

Virtavesistä poistettavien nousuesteiden tavoitemäärä vuoteen 2030 mennessä on 55, mikä vapauttaa jo aiemmin poistetut esteet mukaan lukien 2 242 jokikilometriä. Esteiden poisto on arvioitu voitavan toteuttaa Nousu-ohjelmalla ja yksityisin varoin. Nousu-ohjelma edellyttää hankkeilta 50 % yksityistä rahoitusta. Etelä-Karjalan liitto pitää tavoitetta kannatettavana, mutta samalla esittää huolestuneisuutensa liittyen yksityisen rahoituksen keräämisen epävarmuuteen. Nousu-ohjelman määräraha on Orpon hallituskaudella harmillisesti lähes puoliintunut.

Kommentit erityisesti meri- ja vesiekosysteemien (artikla 5) ennallistamista tukeviin toimenpiteisiin / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Ennallistamisasetuksen vesiympäristöä koskeviin tavoitteisiin pääseminen edellyttää vesien- ja merenhoitosuunnitelmien täysimääräistä toimeenpanoa. Laajassa yhteistyössä kuusivuotiskausittain laadittavat suunnitelmat tähtäävät vesien hyvän tilan saavuttamiseen, mutta nykyinen toteutus ja rahoitus ei ole riittävällä tasolla ennallistamisasetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Vesien- ja merenhoitosuunnitelmien lakisääteisiä toimia täydentäviä toimenpiteitä toteutetaan mm. Ahti- ja CAP-ohjelmien kautta. Ahti-ohjelman kehittäminen on yksi ennallistamissuunnitelmaluonnoksen toimenpide. Etelä-Karjalan liitto pitää kiireellisenä ja erittäin kannatettavana peltomaan parantamiseen, ravinteiden kierrätyksen tehostamiseen ja vesistökunnostuksen tehostamista Ahti-ohjelmaa tehostamalla.

Kommentit kaupunkiekosysteemialueiden kaupunkivihreää ja latvuspeittoa lisääviin toimenpiteisiin (artikla 8) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Ei kommentteja.

Kommentit erityisesti pölyttäjäkantojen ja maatalousekosysteemien ennallistamista tukeviin toimenpiteisiin (artiklat 10 ja 11) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Ei kommentteja.

Kommentit erityisesti metsäekosysteemien ennallistamista tukeviin toimenpiteisiin (artikla 12) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Metsiin kohdentuvissa toimenpiteissä mm. kehitetään talousmetsien luonnonhoidon käytäntöjä ja toimenpiteiden kohdentamista. Lisäksi edistetään luontotiedon saatavuutta sekä lisätään metsänomistajien ja metsäammattilaisten osaamista. Samalla lisätään talousmetsien ilmastokestävyyttä, koska mitä enemmän lajeja ja rakennepiirteitä metsistä löytyy, sitä parempi resistenssi niillä on erilaisia stressitekijöitä vastaan. Metsäindikaattoreiden kytkeminen Kansalliseen metsästrategiaan sekä alueellisiin metsäohjelmiin lisää toteutuksen ja seurannan järjestelmällisyyttä. Alueelliset metsäohjelmat tavoittelevat toimenpiteillään mm. metsien elivoimaisuuden ja monimuotoisuuden vahvistamista ja niitä toimeenpannaan laajassa yhteistyössä. Monimutaisuutta ylläpitävien toimenpiteiden yleistäminen talousmetsissä myös yhteensovittaa talousmetsien hyödyntämisen ja monimuotoisuuden edistämisen missioita.

Kommentit tietopuutteiden ja seurantavelvoitteiden täyttämiseksi ehdotettuihin toimenpiteisiin / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Etelä-Karjalan liitto pitää tietopuutteiden paikkaamista koskien luontotyyppejä ja niiden tilaa kannatettavana. Lisääntyvä tieto hyödyttää esimerkiksi kaavoitustyötä.

Kommentit suunnitelman kustannuksiin ja rahoitus pohjaa koskeviin toimenpiteisiin / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 5)

Ennallistamisen arvioidaan maksavan noin miljardin vuodessa ajalla 2026-2031. Vuotuinen rahoitusvaje on noin 400 miljoonaa. Sitä suunnitellaan katettavaksi useista rahoituslähteistä. Kehittyvä luonnonarvomarkkina on yksi esimerkki yksityisen rahan lisääntymisestä ennallistamistyössä. Haitanaiheuttajien rahaston perustaminen vesistöjen kalataloudellisten kunnostusten tehostamiseksi voisi edistää Nousu-ohjelman toteutusta, mikäli rahastolla voidaan kattaa yksityisen rahoituksen osuutta. Myös maankäytön muutosten hinnoittelu mainitaan toimenpiteissä, mutta ennen käyttöönottoa on mekanismin soveltuvuutta arvioitava huolellisesti. Etelä-Karjalan liitto pitää tärkeänä tehdä perinpohjainen ja erityisesti maanomistajille kohdistuvia vaikutuksia tarkasteleva arvio. Käyttöönottoa ei tule tehdä, mikäli hinnoittelu tulee aiheuttamaan kohtuutonta haittaa maanomistajille tai elinkeinoille. Etelä-Karjalan liitto huomauttaa lisäksi, että NRPP-varoin ei ole edellytyksiä lisäpanostuksiin. Mikäli EU-rahoitusta odotetaan lisää, sen on löydettävä muista lähteistä.

Ehdotus

Maakuntahallitus hyväksyy lausuntoehdotuksen Etelä-Karjalan liiton lausunnoksi.

Asiakohta tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Keskustelun aikana Kimmo Tiilikainen teki lausuntoon täydennysehdotuksen soiden etupainotteisen ennallistamisen hyödyistä maanpuolustuksessa. Täydennysehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lausunto hyväksyttiin täydennettynä.

Asiakohhta tarkastettiin kokouksessa.